

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Quòd anima religiosa est sponsa Dei, ac primò de vinculo huius spiritualis
coniugij. Cap. xxij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

oleum comedisti, & decora facta es vehementer nimis: & profecisti in regnum. Et egressum est nomen tuum in gentes propter speciem tuam: perfecta eras in decore meo, quem posueram super te, dicit Dominus Deus.

Quod anima religiosa est sponsa Dei: ac primo de vinculo huius spiritualis coniugij.

CAPVT XXII.

Vi hanc mirabilem prouidentia considerat, qua Deus pauperulos suos protegit, atq; defendit, no sane mirabitur, nec ea, aut nimiam, aut minime conuenientem tantae abiectioni & paupertati iudicabit, si dignitatem praecellam animaduertat, ad quam religiosi vocati, & euecti sunt. Neque enim Deus religiosas animas in statum tantum seruorum, amicorum, & filiorum admittit, sed in aliam dignitatem maiorem & optabiliorem extulit. Quam dignitatem, vel vt praedictam admirationem adimeret, vel vt ampliozem, & ex maiori causa ortum stupore insereret, postquam de protectione disseruit, explicauit, dicens. Et iurauit tibi, & ingressus sum pactum tecum, ait Dominus Deus, & facta es mihi. Hac autem est dignitas sponsae, qua nulla, no dico, arctior, & strictior, sed nec nobilior, atque praestantior excogitari potest. Amici quippe regum, aut filij, no statim reges sunt, neque regni potestate potiuntur, at sponsa regis, ex conditione suae dignitatis est regina, quae a dextris regis sedet in vestitu deaurato, circumdata varietate, ipso throno, & vestitu, si non aequalitatem, sed eximium honorem, & amplissimam dignitatem ostendens. In regia dignitate constituti, fideles amicos impense amant, & filios a se progenitos, ac regni haeredes tenerrime diligunt, sed sponsam ardentiori amore prosequuntur, quam & amicorum heram esse volunt, & filiorum principum, & velut fontem agnoscut. Amicorum hoc est elogium, vt sint pretiosi illorum thesauri, quibuscum amicitias inierut. Nam amicus fidelis protectio fortis, & qui inuenit illum, inuenit thesaurum. Filiorum vero haec est laudatio, vt sint occasiones laetitiae patribus suis. Filius enim sapiens laetitia patris sui. At sponsa maior & nobilior laus seruata est, vt non diuersa res, sed eadem cum sponso computatur. Audit quippe ab ore eius (cui non affectus, qui falli solet, sed iustitia, & veritas dominantur,) hoc, nunc os ex ossibus meis, & caro de carne mea. Et certe Christus istud amoris verbum dicit felici animae, quam non tantum in filiam adoptat, sed sibi in sponsam adiungit. Os ex ossibus meis, & caro de carne eius, vt sit amica, os ex ossibus, vt resistat vitis, caro de carne, vt respondeat beneficiis: os ex ossibus, vt custodiat fortitudinem, caro de carne, vt obtineat pulchritudinem. In utroque autem sancti sponsi sui similitudinem praefert. Sicut enim ille decorem induit, & fortitudinem, ita de ista legitur: Quoniam fortitudo, & decor indumentum eius. Ille vocatur vir, haec autem virago: quoniam a viro isto, & robur, & decorem accepit. Non est ergo dignitas, quae cum sponsae dignitate possit conferri, quam & sponus tenerius amat, sablimius effert, & maiori secum coniunctione dignatur.

Sed non omnes animae iustae hoc nomine sponsae praestantissimo atque dulcissimo dignae sunt: Non omnes audent dicere: Dilectus meus mihi, & ego illi; ita scilicet, vt Deo soli tamquam dulcissimo sponso intendant; sed si aliqua sunt in Ecclesia, quae tam praecellum nomen mereantur, illae profecto sunt ani-

mae religiosa, quae vitam propria sui status, angelicam, caelestem, & omni cura rerum terrenarum exutam agunt in teris. Hoc est quod dixit Bernardus; Da mihi animam nihil amantem praeter Deum, & quod propter Deum amandum est, cui viuere Christus, non tantum sit, sed & diu iam fuerit, cui studij, & otij sit prouidere Deum in conspectu suo seper, cui sollicitudine ambulare cum Domino Deo suo, non dico magna, sed vna voluntas sit, & facultas non desit: Da, inquam, talem animam, & ego non nego dignam sponsi cura, maiestatis respectu, dominantis fauore, sollicitudine gubernantis. Haec anima est sponsae nomine nequaquam indigna, & haec, aut sola anima religiosa est, aut in saeculo vitam religiosam vsurpans. Quod autem haec praeter ceteris animabus iustis sponsa sit Dei, multa sunt quae euidenter ostendunt. In ea enim coniunctione, qua Deo per solemnem professionem cohaeret, omnia coniugij propria, non per similitudinem tantum, sed si aequales esse velimus, etiam per proprietatem, verisimile elucet. In coniugio quippe naturali, praemissa habilitate personatum, haec fere intercedunt. Primum, vinculum insolubile, vtramque personam vinciens, atque connectens, quo vnum quid, vnum nimirum principium, & vna caro ad finem carnalis procreationis sunt, mutuaque sibi faciunt sui ipsorum potestatem, & haec est coniugij substantia atque natura. Deinde, consensus amoborum mutuos, hunc nexum naturalem, vinculumque conficiens. Praeterea, communis habitatio, vitaeque consuetudo, qua se iniuicem iuuant, & sui status onera portant. Rursus, fides, quam alter coniugum alteri seruat, vt sit honorabile conubium in omnibus, & thorus immaculatus. Tandem procreatio filiorum coniugibus non solum iucunditatem, sed etiam vtilitatem afferens.

Nihil istorum nostro coniugio deficit, nihil istorum in eo desideratur. Persona namque habiles sunt. Deus & anima ad hoc fedus inuendunt, ille, vt purissime generet, ista vt concipiat. Ille quidem, vt generet. Nam per Isaia dicit: Numquid ego, qui alios parere facio, ipse non pariam? Si ego, qui generationem ceteris tribuo, sterilis ero? His verbis ostendens se, & rebus naturalibus vim ad procreandam sibi similes tribuisse, & spiritualium filiorum esse principium quos suas imagines faciens, & similitudinem suae sanctitatis impertiens, testimonium perhibet, quia sibi virtus generandi non deficit. Quod & propheta regius spiritu ipsius Domini edoctus euidenter affirmat, dum ipsum alloquens, ait: Vxor tua sicut vitis abundans in lateribus domus tuae, filij tui sicut nouella oliuarum in circuitu mensae tuae. Qui enim vxorem a se tam mirifice fecundatam habet, & tot filijs, & tam pulchris abundat, non dubium, quin aptus sit, vt animam ducat vxorem, & sibi vinculo spiritualis matrimonij coniungat. Haec vero apta est, vt ex illo concipiat. Quod spiritu Dei, edocta per os Isaiae palam confitetur, se cum muliere comparans, ad partum appropinquante: Sic inquit facti sumus a facie tua. Domine, cocepimus, & quasi parturimus, & peperimus spiritu. O felix partus in quo (vt ait Hieronymus) peperimus non carnis liberos, sed spiritus, vt tota in Deo more credamus. Cocepit ex Deo anima, cum sanctitatis desideria percipit, quae in oratione posita non sine purissima voluptate

Ezer. 16. 8.

Ecel. 6. 14.

Prou. 10. 1.

Gen. 2. 23.

Psal. 92. 1. Peru. 31. 25.

Cant. 2. 16.

Bern. in cant.

Hel. 13. 4.

Isa. 66. 9.

Psa. 127. 3.

Isa. 26. 18.

Hieron. lib. 8. an. 26.

spiritus

Spiritus sibi sentit immitti: parturit, cum non sine ingenti dolore aliquando sensum, & affectum mortificationem in effectum producit: filios vero edit, & suscipit, cum fructus partus, nimirum suavitatem vere virtutis experitur. Ibi sunt filij spiritus, quos non caro, corruptionis seminarium, gignit, sed virtus dei Spiritus procreat. Ibi etiam filij Spiritus salutis, qui animam concipienti, & parienti illos, in hac vita salutem spiritualem afferunt, & in futura salutem gloriæ nunquam perituram attribuunt.

Sunt etiam Deus & anima vinculo insolubili copulati. Nam solemniter professio, ita animam Deo, Deumque animam attingit, ut nulla sit humana potestas, quæ vinculum istud dirumpat, atque dissolvat. In ipsum enim illa quoque; lex Domini quadrat, quæ pro naturali coniugio sancit: Quia, quos Deus coniunxit, homo non separet. Fateor adhuc sub iudice litem esse an possit sumus Christi vicarius aliquam obligationem huius vinculi tollere, ut scilicet religiosus ad Episcopalem dignitatem euectus possit aliquid, vel proprium possidere: & ad coniugium, ob aliquam ingentem Ecclesiæ necessitatem coactus, possit actibus coniugij vacare, quibusdam Doctoribus affirmantibus, aliis vero negantibus. At vniuersi fateri debent, vinculum ipsum, certa quadam ratione perseverare, quatenus religiosus ille, qui ob necessitate prædictâ ad matrimonium, præcepto Patris, coactus est, vxore mortua, filiisque susceptis necessitateque omnino sopita, non potest, ut liber, secundas nuptias appetere, sed ut verè Deo per pristinam professionem illigatus, ad statum religiosum redire. Quod si istud aut vere similius, aut certe minimè improbabile apparet, aliqui Doctores non fateantur, saltem omnes asserant, necesse est, summum Christi Vicarium non humana potestate, sicut in civilibus legibus dispensat, sed planè diuinâ, è cæloque delapsa, hoc aliquando vinculum propter ingentes Ecclesiæ necessitates, abtulisse. Itaque, sicut Deus solus potuit naturalis coniugij vinculum, necdum opere carnalis commixtionis consummatum, religionis professione dissolvere; ita & potest per vicarium suum in terris, religionis nexum, quo anima sibi copulata est, urgente aliqua grauissima ac communi necessitate, separare. Et tunc sicut coniugatus, qui nondum sponsam cognouit, professionem solemnem faciens, coniugatus non manet, sed religiosus esse incipit, ita religiosus, dispensatione Pontificis vxorem dicens, iam religiosus non est, sed ad statum sæcularem repedit. In quam sententiam, Innocentius huius nominis tertius, dixit: Abdicationem proprietatis, sicut & custodiam castitatis, adesse esse annexam regulæ monachali, ut contra eam, nec summus Pontifex valeat facultatem indulgere. Est ergo professionis vinculum quo anima religiosa Deo nequitur, vinculo naturalis coniugij admodum simile. Nam sicut istud sola morte dissolvitur, dicente Paulo. Mulier alligata est legi, quanto tempore vir eius viuunt, quod si dormierit vir eius, liberata est, cui vult nubat, tantum in Domino. Ita & professionis solemniter nexus, sola diuina potestate, quæ ipsa morte est multo potentior, cum habeat vitæ & mortis imperium, & propter grauissimas, & rarissimè contingentes causas auferatur.

Hoc autem vinculum commune est, sicut in naturali coniugio; & animam Deo tamquam sponso, Deumque animam tamquam sponsam deuincit. Anima quidem ligata est verbis oris sui, illis nimirum: Vt uero, Deoque me ipsam trado, & capta propriis sermonibus, quorum causa sponsus dicit illi: Et facta es mihi: utique non tam vxor, quam sponsa, ut hoc

A nomine ardentioris amoris ostendat affectum. Deus autem verbis etiam suis est illigatus anima: Nam iurauit (inquit) tibi, & ingressus sum pactum tecum. Sufficeret sanè simplex enūciatio Dei, qui summa veritas est, ut nobis instar sponsi copulatum crederemus; sed volens ostendere (verbis Pauli utor) pollicitationis hæredibus immobilitatem consilij sui, interposuit iurandum, ut per duas res inmobiles, promissionem nempe, & iuramentum, quibus impossibile est mentiri Deum, fortissimum solatium habeamus. Per hoc autem vinculum, communemque traditionem, duo hi charissimi sponsi, mutuum sui ipsorum faciunt sui potestatem. Et de sponsa, quod tota sit Dei, dubium esse non potest, dicente Domino: Et facta es mihi, seu facta es mea. Et vita ipsa religiosa, non tamen verbo, quam opere ipso attestante, in qua Deo semper & mente inhaerere nitimur, & iugiter operari famulamur. In qua prælatus Dei personam agens, ac si essemus sui, nobis imperat; & omnes operas, studiaque præscribit. Quod autem Deus totus sponsa sit, opera ipsa declarat. Quem enim, o anima, tantam sponsum dulcissimum amplexaris, nisi Deum tuum? Quem habes tuæ ignorantie magistrum? Tuæ incertitatis solatium? Tuæ indigentie subsidium, nisi Dominum tuum? Hic seipsum dedit tibi vitæ socium, peregrinationis comitem, & planè sponsum tuum, virumque fidelissimum. Denique, & erit in die illa (ait Dominus) vocabit me vir meus, & non vocabit me ultra Baalim. id est, Dominum meum. Si autem vir tuus est, satis aperte liquet, tibi seipsum non necessitate, sed voluntate, amoreque dedisse, in tuoque transisse potestatem.

C Est itaque Deus ratione huius vinculi sponsus animæ religiosa, neque quia ista multa sunt, idèd amorem diuinum habet, aut minus est sufficiens ad singulas. De quo pulchrè Bernardus. Nec ad multitudine, multus erit, nec ad paucitatem, rarus, nec ad diuersitatem, diuersus, nec restrictus ad vnum, nec anxius ad curas, nec perturbatus, seu turbulētus ad sollicitudines: sic sanè vni intentus, ut non detentus, sic pluribus, ut non distentus. O igitur magna huius animæ dignitas, quæ sponsa est summi Dei! O magna benignitas creatoris, qui tali nomine, vilissimam creaturam compellere dignatur! Merito quidem hic adiectus est, ait Dominus Deus, quoniam si Deus ipse hæc summam misericordiam non affirmasset, quis eam cogitasset, non dico credidisset? Hac enim misericordia reginæ principatum tribuit animæ, & opes incomparabiles defert, & magnæ pulchritudinis esse fatetur. Sponsa namque regis æterni, quid erit nisi princeps, atque regina? & vnus spiritus cum eo facta, quid nisi eius diuitias, opesque possideat? & speciosissimo vnita, quid erit nisi tota decora, atque speciosa? Hæc monet Ambrosius (quamdam Dei sponsam alloquens) ut quietè, attentèque consideret: Aduerte (inquit, quemdam Psalmographi locum interpretans) quantum tibi Spiritus sanctus Scripturæ diuinæ testificatione, detulerit; Regnum, aurum, pulchritudinem. Regnum, vel quia sponsa regis æterni es, vel quia inuictum animum gerens, ab illecebris voluntatum non captiua haberi, sed quasi regina dominaris. Aurum, quia sicut illa materies examinata igne pretiosior est, ita corporis species virginalis, spiritu consecrata diuino, formæ suæ acquirat augmentum. Pulchritudinem vero, quis potest maiorem existimare decore eius, quæ amatur à rege, probatur à iudice, dicatur Domino, consecratur Deo; semper sponsa, semper innupta, ut nec amor finem habeat, nec damnum pudor; Est igitur mutuum, &

E

Hab. 6.

Ose 2. 16.

Bern. ser. 69. in cæt.

Amb. lib. 8. de virginibus.

Matt. 10. 9.

In c. cum ad monasterium, de statu monachorum.

1. Cor. 7. 39.

1. Cor. 6.
17.

Cant. 8. 3.

commune vinculum inter Deū, & animam religiosam, quo ligantur, quo iunguntur, quo vnum efficiuntur. Nam qui adheret Deo; vnus spiritus est.] Quid autem præclarior, quàm Deo connubio spiritali coniungi? Quid dulcius, quàm fonti omnium bonorum vniri? Quid securius, quàm omnipotenti ac immutabili copulari? Huic adherēs anima sæculi casus, & mutabilitates non timet. Et ascendēs de virtute in virtutem, deliciis affluēs, innixa super dilectum suum, non sinit, quousque ad omnimodam perfectionē veniat, & prout possibile est in hac vita, quemdam gradum immutabilitatis acquirat.

De mutuo consensu coniugij spiritualis inter Deum, & animam religiosam.

CAPVT XXIII.

A L T E R V M, quod in cōnubio spiritali, sicut & in carnali requiritur, est mutuus cōsensus eorum, qui in vnum statum, eandēque vitæ rationē, pari vinculo, ac obligatione iunguntur. Neque enim, quæ duo voluntate sunt, in idem possunt conuenire, si alter ab altero in idipsum, proposito intentioneque dissentiat. Hic autem consensus sponsi Christi, & spōsæ animæ religiosæ, nequaquam abest. ex quo prædictum coniugij vinculum emanauit. Anima namque, non vi compulsæ, non timore coacta; sed corde magno, animoque volēti, votis se ligauit, professioni se tradidit, & se sui ipsi dominio priuauit, vt tota esset Dei. Non consiliis præceps, ac deuia: sed prudentia, ac iudicio permota, in hoc connubium spirituale consensit, vnus, aut duorum annorum spatio sibi ad deliberandum designato, omnibus bene perpēsis, matureque consideratis, liberē dixit: Deus cordis mei, & pars mea, Deus in æternum.]

Psal. 72.
26.

Vt autem omnibus iste cōsensus animæ religiosæ constaret, voluit Dominus, vt prælati, qui in religione eius obtinent locum, hanc voluntatem ab eo, qui vitam religiosam amplectitur, postulerent, & diligentissima indagine, an illa esset omninō spōtanea, ac libera, expēderent. Hoc à principio religiosæ vitæ in Ecclesia seruatum est. Quod Cassianus his ferē verbis exposuit. Igitur ambiēs quis in cœnobij recipi disciplinam, non ante prorsus admittitur, quā diebus decem, vel eo amplius pro foribus excubans, iudicium perseverantiæ, ac desiderij sui, pariterque humilitatis, ac patientiæ demonstrauerit. Cūque omnium prætereuntiu fratrum genibus prouolatus, & ab vniuersis de industria refutatus, atque despectus, tamquam, qui non religionis sed necessitatis obtentu monasterium optet intrare, iniuriis quoque & exprobrationibus multis affectus, experimētum dederit constantiæ suæ, qualisque futurus sit in tētationibus, opprobriorum tolerantia declarauerit, atque ita fuerit explorato mentis ardore susceptus, diligentia summa perquiritur, num de pristinis facultatibus suis inhæserit ei, vel vnus nummi contagio.]

Cassian. lib.
4. de instit.
tit. c. 3.

Vide quantis experimentis olim consensus iste probabatur. Primò decursu alicuius temporis, quod solet corda mutare, prius statuta abolere, & voluntates firmissimas emollire: deinde opprobriis, & contumeliis, quarum impetus à bono iam cepto, nō semel, imò sæpius facit resillire. Tandē abiectioe vniuersarū facultatum, qua homo huius sacri cōnubij, ac omnis perfectionis adipiscēdæ desideriu ostēdat.

Ante Cassianū verò, Beatus Dionysius Areopagita huius examinationis meminit, qua ab his, qui

A denuò vitam religiosam suscipiebāt, libet, atque spōtānus postulabatur consensus. Perficiens autem (inquit) eam sacerdos, id est, monachalem consecrationem, ad perficiendum ventens (intellige ad eum, qui religiosum habitum induit) interrogat primū hoc: si primū abrenunciat diuicis non solum conuersionibus, sed & phantasis: Deinde perfectissimam ei vitam narrat, testimonium ei perhibens, quia oportet eum media superadstare (id est, sæculares, qui sunt in medio gradu, transcendere.) Hæc autem omnia perficienti, intentiūque confidenti, cruciformi similitudine signans eum sacerdos, tondet, &c. Itaque vitam religiosam aggrediens, palam, & coram omnibus fatetur, se sponte, atque liberē renūciare mundo, iter perfectionis ingredi, & se totum Christo spōso tradere, atque cōsecrare. Quod autem ad huius consensus probationem olim seruauit antiquitas, nunc religio bene instituta custodit, nullo leuiter moto, aut necessitate victus oppresso, aut metu alicuius mali temporalis coacto, in suum cætum ac congregationem admisso. Si quæ tamen religiosa familia id non exactissimè custodiret, non sine ingenti suo detrimento, huius experiretur documentum prætermisissimum contemptum. Videbit enim inter filios suos non vnum, aut duos tantum: sed plurimos fictè conuersos, qui habitu religionis induti, non vitam, & mores spirituales colant: sed sæculi vitia, cōmodaque antea dimissa secentur. Hoc ergo sanctarum religionum præpositi, aliique earum patres cū tyronibus faciūt, quod filios Barthelemy cum Rebecca

C sorore sua fecisse, sacra Geneleos narrat historia. Cū enim seruus ille Abrahæ, à matre ac fratribus virginis, ad coniugium Isaac eam instantissimè postulare, dixerunt ei: Vocemus puellam, & quæramus ipsius voluntatem. Cūque vocata venisset, sciscitanti sunt: Vis ire cum homine isto? Quæ ait: Vadam. Et tunc demum dimiserunt eam: sic & isti proposito, animæ ad religiosam vitam accedenti, Christi seruatores decore, dicunt ei: Vis ire cum homine isto? Vis eum in sponsum accipere? Quæ anima tale coniugium detrectet? Quæ non te in dilectissimum sponsum accipiet? Quæ tota animi deuotione non dicet, Pater meus, & dux virginitatis meæ tu es? Pater quidē familias tu es, Domine, qui ex anima suscipis sanctissimos filios, qui eam habes loco amantissimæ filie, & qui internarum virium familiam sapienter benignèque gubernas. Et virginitatis dux, quem anima paterna domo egrediens libentissimè sequitur. Parum est hoc, post quem vniuersi locissimè currit, ille cœlestis odore fragrantissimo vniuersorum eius, quia oleum effusum nomē suum.] Anima igitur, cū primū habitum religionis suscipit, constanter dicit, Vadam. Firmissime asserat: Magister, sequar te quocumque ieris. Sed tempore probationis expleto, in prima voluntate perseverans, professionisque voto se ligans, quod est, de camelo superbiæ mundialis descendere, & pallio humilitatis se operire, in dilectam, uxorem à Christo suscipitur. Non est ergo dubium, quin anima in hoc sacrum coniugium sciens volēti que consentiat.

E Deus etiam in eadem voluntate fuit, imò prior ipse in hoc mysticum cōiugium cōsensum præbuit. Non vos me elegistis (ait) sed ego elegi vos, vt eatis, & fructum afferatis, & fructus vester maneat. Imò cū anima nihil de nuptiis cogitabat, has nuptias ambiuit, & tamquā procus (si dici fas est) animæ cōiugium procuras, dotem pauperulæ obtulit (quod, qui impensè cupit alicuius virginis nuptias, facere solet) & arrhā ditissimā est ipse pollicitus. Dotē voco, gratiam vocationis, qua sustentat Deus animā, &

Dionys.
lib. de Ec-
cles. Hier.
c. 6.Gen. 24.
57.Ierem. 3.
4.Cant. 2. 4.
Matth. 8.
20.Ioan. 15.
16.

eam